

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова
Кафедра культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

(Майя НІКОЛАЄВА)

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КУЛЬТУРА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 034 Культурологія

Освітньо-професійна програма: Культурологія

ОНУ
2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Культура Південно-Західної України».
Одеса, ОНУ, 2023. 16 с.

Розробники: Сумченко Ірина В'ячеславівна, кандидат філософських наук, доцент
кафедри культурології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри культурології

Протокол № 1 від. "30" серпня 2023р.

Завідувач кафедри _____ (Віталія ГОТИНЯН-ЖУРАВЛЬОВА)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП «Культурологія» _____ (Віталія ГОТИНЯН-ЖУРАВЛЬОВА)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії

Протокол № 1 від. "31" серпня 2023 р.

Голова НМК _____ (Галина ЛЕВЧЕНКО)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від. "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від. "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 5 годин – 150 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>03 – Гуманітарні науки</u> Спеціальність <u>/ 034 Культурологія</u> Спеціалізації: <u>немає</u> Рівень вищої освіти: <u>Другий (магістерський)</u>	<i>Обов'язкова</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		1-й	1-й
		<i>Лекції</i>	
		30 год.	6 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		20 год.	4 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		100 год.	140 год.
Форма підсумкового контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Метою вивчення дисципліни «Культура Південно-Західної України» є здобуття знань з історичних, етнографічних та культурних особливостей регіону, сприяння формуванню глибокого розуміння культурного надбання південно-західної частини України, а також розвиток навичок аналізу та критичного мислення щодо впливу історичних та соціокультурних факторів на формування та розвиток сучасної ідентичності регіону, що постає невід'ємною умовою формування ціннісних орієнтирів та гуманізації сучасного українського соціокультурного простору та забезпечення культурологічної складової підготовки висококваліфікованого й конкурентоздатного фахівця другого (магістерського) рівня освіти за спеціальністю 034 Культурологія.

Завдання. Основними завданнями навчальної програми є:

- сформувати у здобувача вищої освіти освітнього ступеня «магістр» низку компетентностей, які є достатніми для виконання професійних обов'язків за спеціальністю «Культурологія»;
- забезпечити повне досягнення студентами програмних компетентностей та очікуваних результатів навчання за дисципліною «Культура Південно-Західної України».

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральної - Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

б) загальних (ЗК):

- Здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗКО4).
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети (ЗКО5).
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями (ЗК 06);
- Здатність виявляти ініціативу та підприємливість (ЗКО7).

в) фахових (ФК):

• Здатність виявляти культурні потреби суспільства та його окремих груп, визначати шляхи їх задоволення, забезпечувати культурні права і свободи людини (ФК03).

• Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання. (ФК 04);

• Здатність до ефективної взаємодії з представниками інших професій, а також до залучення до розв'язання проблем культури (ФК 06);

• Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати й моделювати культурний розвиток різних культурних регіонів, художньої та візуальної культури (ФКО7);

• Здатність організувати роботу та здійснювати керівництво закладами культури, а також відповідними структурними підрозділами підприємств і установ, враховуючи економічні, законодавчі й етичні аспекти. (ФКО8).

Програмні результати навчання (ПРН): У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів, та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтерпретації для розв'язання суспільно-значимих проблем (ПРН1).
- Аналізувати культурні права та свободи людини, форми та механізми їхньої ідентифікації, інкультурації, культурної адаптації з врахуванням регіональної специфіки (ПРН3).
- Популяризувати професію культуролога, дотримуючись етичних принципів (ПРН 4).
- Оцінювати історичні здобутки та повітні досягнення культурології, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів (ПРН7).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен *знати:*

- основні етапи історії південно-західного регіону України та їх вплив на формування культурної спадщини.
- основні етнічні групи та їх взаємодію в регіоні, включаючи основні особливості мовної ситуації.
- традиції народного мистецтва, архітектурні та релігійні об'єкти, що визначають унікальний культурний пейзаж.
- роль та функції культурних інституцій, таких як музеї, галереї, театри та літературні об'єднання у регіональному культурному житті.
- сучасні культурні тенденції та їх відображення у мистецтві, літературі та інших аспектах сучасного культурного життя.

вміти:

- аналізувати культурні явища та події, враховуючи їх історичний контекст та вплив на сучасний розвиток регіону.
- інтерпретувати мистецькі твори, розуміти їхню семантику та виявляти зв'язок з культурним спадком регіону.
- застосовувати знання про мовний ландшафт для розуміння культурних відмінностей та взаємодії мовних груп.
- висловлювати власні думки та оцінки щодо культурних явищ, використовуючи адекватну термінологію.
- аналізувати сучасні тенденції в розвитку культури південно-західного регіону України та їх вплив на сучасну ідентичність.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історія формування культури південно-західної України

Тема 1. Чинники формування культури Південно-Західної України

Методологія та джерела для вивчення історії та культури Південно-Західної України. Історіографія першої половини XIX ст. Нові підходи до

вивчення культури Південно-Західної України в другій половині XIX ст. Посилення інтересу до культури Південно-Західної України в 1980-х – 2000-х рр. Наукові та науково-популярні видання.

Археологічні культури мезоліту та доби бронзи. Писемні джерела про населення Південно-Західної України у I тис. до н.е. Кіммерійці. Життя, побут, кургани. Військові походи. Писемні пам'ятки про скіфів. Характерні риси матеріальної й духовної культури. Видатні археологічні пам'ятки й історія їх досліджень. Військове мистецтво.

Причини й характер грецької колонізації Північного Причорномор'я. Найдавніші осередки колонізації південно-західної України. Колонізація Нижнього Подністров'я. Колонізація Нижнього Побужжя. Колонізація Європейського Боспору. Колонізація Південно-Західного Криму. Поселення Нижнього Подністров'я. Планування та забудова острова Березань. Джерела та історія дослідження Ольвії. Хронологічні етапи існування Ольвії. Планування та забудова Ольвії. Некрополь Ольвії. Хора Херсонеса. Джерела та історія вивчення. Пантікапей, хронологічні етапи його існування. Планування та забудова міста.

Господарство античних міст Північного Причорномор'я. Духовна культура та релігія. Землеробство. Городництво та садівництво. Виноградарство і виноробство. Скотарство. Рибальство та полювання. Металургія і металообробка. Керамічне виробництво. Скловаріння. Обробка дерева і кістки. Ткацтво та прядіння. Торгівля. Монетна справа. Писемність. Наука, література, театр. Спортивна культура. Мистецтво. Побут. Релігія.

Причорномор'я у складі Золотої орди та Великого князівства Литовського. Південно-західна Україна під владою Османської імперії у XVI – на початку XVIII ст. Походи українських козаків. Зміни адміністративного підпорядкування краю у складі Кримського ханства. Відродження життя у межиріччі Південного Бугу (Бога) та Дністра у середині XVIII ст. Зростання в краї немусульманського хліборобського населення. «Ханська Україна» («Ганьщина») або «Татарська Волощина». Походи козаків на територію південно-західної України та їх значення в європейській історії. Включення Північного Причорномор'я до складу Російської імперії.

Тема 2. Культура Південно-Західної України у XIX – XXI столітті

Адміністративний устрій краю в XIX ст. Господарче та культурне життя міст та сіл регіону. Поліетнічність заселення Херсонської губернії: українці, росіяни, болгари, молдавани, серби, гагаузи, німці та інші народи. Соціально-економічний розвиток краю в XIX ст.: вплив європейської модернізації. Населення, соціально-економічний та культурний розвиток Одеси у I половині XIX ст. Міське управління, господарство, громадське життя на зламі XIX – XX ст.. Південно-західна Україна в період революції 1905-1907 років. Українська революція 1917 – 1920 рр. в регіоні. Радянський період: адміністративні та господарські зміни, суспільно-політична ситуація. Південно-західна Україна в роки Другої світової війни та у II половині XX ст. Період незалежності. Сучасна Одеса: суспільно-політичне, соціально-економічне та культурне життя.

Тема 3. Духовна культура Південно-Західної України. Особливості української ментальності

Історія формування поняття «менталітет» та «національний характер» (Липа Ю., Липинський В., Мірчук І., Шерех Ю., Донцов Ю., Забужко О. та ін.). Національний/етнічний характер, психічний склад нації, менталітет, ментальність: співвідношення понять.

Чинники, які впливають на формування та функціонування рис національного характеру: генетичний, географічний, історичний, суспільний, культурний.

Стійкість чи мінливість рис національного характеру. Етнічні стереотипи. Основні підходи до розуміння менталітету. Фактори формування психотипу етносу: природно-географічні (лісостеп безкрайній), іноетнічні впливи, соціальні (різні форми суспільного устрою), геополітичні (розташування між хліборобським і кочовим світом). Психологічний склад етносу.

Зміст етнічної ментальності: характерні особливості світосприйняття; моральні вимоги, норми та цінності; переважаючі життєві настрої; типи характеру; форми взаємин у ставленні до праці та організації побуту.

Архетипи української ментальності: архетип Землі-матері (хліборобський психотип); козацький архетип (агресивний, войовничий). Ментальні структури та механізми створення національного ідеалу (антеїзм, кордоцентризм, індивідуалізм, ірраціоналізм, екзистенціалізм).

Основні риси українського менталітету: емоційність, сентименталізм, чутливість, ліризм.

Ментальні риси населення Південно-Західної України.

Тема 4. Походження українського етносу. Культурно-етнографічне районування та субетноси південно-західної України.

Етнолінгвістична та антропологічна характеристика. Мова як визначальний чинник етнотворення. Антропологічні риси українців.

Формування української народності. Основні етапи етногенезу українців. Теорії походження слов'ян.

Етнонаціональна структура населення України. Етнографічні групи українців. Специфіка Південно-Західного регіону України. Особливості формування населення регіону. Формування регіональних груп українців. Етапи болгарської колонізації на півдні України другої половини XVIII - XIX ст. Виникнення старообрядницьких поселень у Подунав'ї. Молдовани. Гагаузи. Албанці.

Тема 5. Чинники формування культурної ідентичності населення південно-західної України

Соціальні та інформаційні засади культурної ідентичності населення регіону. Місця пам'яті як маркери у конструюванні ідентичності. Релігійна ідентичність. Вплив економіки та місцевого самоврядування на культурну ідентичність населення Південно-Західної України.

Світогляд і фольклорна творчість. Самобутність українського фольклору. Магічність пісні та обряду. Пісні різдвяного циклу. Веснянки. Русальні пісні. Купальські пісні. Жнивварські пісні. Народна музична культура. Народний

танець. Сучасний стан українського фольклору в Україні та світі. Фольклорна фестивальна діяльність у Південно-Західній Україні.

Змістовний модуль 2. Особливості художньої культури Південно-Західної України. Обряди та символи

Тема 6. Образотворче мистецтво Південно-Західної України

Наслідування панівних європейських стилів і жанрів в образотворчому мистецтві Південно-Західної України. Український авангард, особливості його прояву в художній культурі регіону. Архітектура і скульптура. Живопис і графіка. Основні центри художніх промислів. Традиційна архітектура та її розвиток у регіоні. Релігійна архітектура: церковні та монастирські комплекси.

Розмаїтість мистецької палітри ХХ ст. Характеристика провідних стилів, жанрів, форм. Формування художніх шкіл і напрямів в українському образотворчому мистецтві регіону. Характеристика образотворчого мистецтва за періодами.

Тема 7. Музична та театральна культура південно-західної України. Кінематограф

Театральна культура України. Характеристика за періодами розвитку. Українське кіномистецтво.

Розвиток жанрів професійної музики в Україні у ХХ ст. Напрями популярної музики. Провідні актори та режисери українського театру. Напрями і жанри кіномистецтва України. Офіційна культурна система та субкультурні рухи. Постмодерністські тенденції в українській художній культурі. Перспективи збереження і розвитку національної української культури у контексті інформаційного суспільства. Тенденції розвитку сучасного візуального мистецтва.

Тема 8. Традиційна культура південно-західної України

Основні види традиційних народних промислів та ремесел: гончарство, ткацтво, обробка шкіри, килимарство, ковальство, гутництво. Солеварні та солевидобувні промисли. Чумацтво.

Декоративно-прикладне мистецтво. Народна скульптура: вироби з каменю, кістки, рогу та дерева. Художня обробка шкіри. Українське золотарство. Українські писанки. Українське народне килимарство, художня обробка металу.

Типи сільських поселень. Типи забудови та типи дворів Конструкції житла та господарських будівель. Сільська садиба. Типи традиційного житла. Використання будівельних матеріалів (мазанка, саманна, цегляна).

Просторове розміщення в інтер'єрі української хати, сакральне значення печі, кутів. Традиційні громадські споруди. Культові споруди (церкви, каплиці). Народна архітектура сільських житлових комплексів. Шпиталі. Школи. Корчми, шинки. Традиційний транспорт.

Народний одяг.

Тема 9. Обрядова культура населення Південно-Західної України

Символіка народного костюма. Прикраси. Особливості весільного вбрання. Їжа і харчування. Повсякденна й святкова їжа та напої. Режим і сезонність харчування. Харчові заборони. Обрядова їжа. Обрядовий хліб коровай. Сім'я і родинна обрядовість. Шлюбні звичаї та шлюб. Сімейні взаємини. Сімейні обряди. Родильна обрядовість. Весільна обрядовість. Поховальна обрядовість.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		о	л	п/с	лаб		ср	л	п/с	лаб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Історія формування культури Південно-Західної України										
Тема 1. Чинники формування культури Південно-Західної України	17	4	2		11	16	0,5	0,5		15
Тема 2. Культура Південно-Західної України у XIX – XXI столітті	15	2	2		11	17	0,5	0,5		16
Тема 3. Духовна культура Південно-Західної України. Особливості української ментальності	15	2	2		11	16,5	0,5	0,5		15
Тема 4. Походження українського етносу. Культурно-етнографічне районування та субетноси Південно-Західної України.	15	2	2		11	17,5	0,5	0,5		16
Тема 5. Чинники формування культурної ідентичності населення Південно-Західної України	17	4	2		11	16	1			15
Разом за змістовим модулем 1	79	14	10		55	83	3	2		77
Змістовий модуль 2. Особливості художньої культури Південно-Західної України. Обряди та символи										
Тема 6.	17	4	2		11	17,5	0,5	0,5		16

Образотворче мистецтво Південно-Західної України									
Тема 7. Музична та театральна культура Південно-Західної України. Кінематограф.	19	4	4		11	16,5	0,5	0,5	15
Тема 8. Традиційна культура Південно-Західної України	17	4	2		11	17,5	1	0,5	16
Тема 9. Обрядова культура населення Південно-Західної України	18	4	2		12	17,5	1	0,5	16
Разом за змістовим модулем 2	71	16	10		40	67	3	2	63
Усього годин	150	30	20		100	150	6	4	140

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Чинники формування культури Південно-Західної України	2
2	Культура Південно-Західної України у XIX – XXI столітті	2
3	Духовна культура Південно-Західної України. Особливості української ментальності	2
4	Походження українського етносу. Культурно-етнографічне районування та субетноси Південно-Західної України	2
5	Чинники формування культурної ідентичності населення Південно-Західної України	2
6	Образотворче мистецтво Південно-Західної України	2
7	Музична та театральна культура Південно-Західної України. Кінематограф.	4
8	Традиційна культура Південно-Західної України	2
9	Обрядова культура населення Південно-Західної України	2

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
1	Чинники формування культури Південно-Західної України /1,2	11
2	Культура Південно-Західної України у XIX – XXI столітті /1,2	11
3	Духовна культура Південно-Західної України. Особливості української ментальності /1,2	11
4	Походження українського етносу. Культурно-етнографічне	11

	районування та субетноси Південно-Західної України /1,2	
5	Чинники формування культурної ідентичності населення Південно-Західної України /1,2	11
6	Образотворче мистецтво Південно-Західної України /1,2	11
7	Музична та театральна культура Південно-Західної України. Кінематограф /1,2	11
8	Традиційна культура Південно-Західної України /1,2	11
9	Обрядова культура населення Південно-Західної України /1,2	12
	Разом	100

До самостійної роботи відноситься:

[1] – підготовка до лекцій, практичних занять;

[2] – написання рефератів, есе.

9. Методи навчання

Під методами навчання розуміють способи навчальної роботи викладача та організації навчально-пізнавальної діяльності студентів з метою вирішення різноманітних дидактичних завдань, спрямованих на оволодіння матеріалом, який потрібно засвоїти. Словесні: лекції, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія. Наочні: презентації. Практичні: творчі вправи.

10. Форми контролю і методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Методи поточного \ періодичного контролю: усне опитування, оцінювання доповідей та презентацій.

2. Підсумковий контроль: залік в усній формі.

Протягом засвоєння навчальної дисципліни студенти мають можливість накопичувати бали за рахунок виконання різних форм роботи. Вони порівно розподіляються, а потім підсумуються.

Змістовий модуль:

- робота на лекціях та семінарських заняттях (90 балів);

- захист реферату (5 балів);

- перевірка есе (5 балів).

Критерії оцінювання результатів навчання. Критерій оцінювання – це ознака, на основі якої проводиться оцінювання будь-чого і яка є мірою оцінки. Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень сформованості навчальних досягнень здобувачів вищої освіти і трансформуються в оцінку згідно затвердженої шкали. Результати академічної успішності студентів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС.

У таблиці нижче наведено загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно 90 - 100	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає під час усних виступів; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, робить самостійні висновки, виявляє	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, проявляє творчий підхід до

	причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань.	виконання індивідуального завдання при виконанні самостійного завдання, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому.
Добре 85 - 89	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни.	Виконав завдання кожної теми та поточного контролю в цілому, має стійкі навички виконання завдання.
Добре 75 - 84	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни.	Окремі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому виконав не повністю.
Задовільно 70 - 74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни Окремі завдання кожної теми контролю не виконав.
Задовільно 60 - 69	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни.	Виконав лише окремі завдання кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з можливістю повторного складання 35 - 59	Володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; під час відповіді допускає суттєві помилки.	Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 0-34	Не володіє навчальним матеріалом.	Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав контролю.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Методологія та джерела для вивчення історії культури південно-західної України.
2. Найдавніші осередки колонізації південно-західної України.
3. Причорномор'я у складі Золотої орди та Великого князівства Литовського.
4. Південно-західна Україна під владою Османської імперії у XVI – на початку XVIII ст.

5. Походи козаків на територію південно-західної України та їх значення в європейській історії.
6. Господарче та культурне життя міст та сіл південно-західної України у XIX столітті.
7. Населення, соціально-економічний та культурний розвиток Одеси у першій половині XIX ст.
8. Міське управління, господарство, громадське життя південно-західної України на зламі XIX – XX ст..
9. Культура південно-західної України у радянський період.
10. Сучасна Одеса: суспільно-політичне, соціально-економічне та культурне життя.
11. Характеристика чинників, які впливають на формування та функціонування рис національного характеру.
12. Основні підходи до розуміння менталітету.
13. Основні риси українського менталітету.
14. Архетипи української ментальності.
15. Ментальні риси населення південно-західної України.
16. Основні етапи етногенезу українців.
17. Етніонаціональна специфіка південно-західного регіону України.
18. Основні засади культурної ідентичності населення південно-західної України.
19. Особливості фольклору південно-західної України.
20. Народна музика і танець населення південно-західної України.
21. Фольклорна фестивальна діяльність у південно-західній Україні.
22. Особливості архітектури південно-західній Україні у XVIII – XIX ст..
23. Традиційна архітектура та її розвиток у регіоні
24. Розвиток живопису південно-західній Україні (XIX ст.).
25. Авангардизм у художній культурі південно-західної України.
26. Формування художніх шкіл і напрямів в українському образотворчому мистецтві регіону.
27. Розвиток жанрів професійної музики у південно-західній Україні.
28. Особливості розвитку кінематографу у південно-західній Україні.
29. Перспективи збереження і розвитку національної української культури у контексті інформаційного суспільства.
30. Основні види традиційних народних промислів та ремесел південно-західної України.
31. Декоративно-прикладне мистецтво південно-західної України.
32. Символіка народного костюма населення південно-західної України.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Види навчальної роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		
	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)
Поточний	2	7	14	2	8	16

контроль на лекціях						
Семінарські заняття	6	5	30	6	5	30
Разом			44			46
Разом	90					
Оцінка самостійної роботи:						
Есе	5	1	5			
Реферат				5	1	5
Разом	10					
Залік						
Підсумкова сума балів	100					

Поточний контроль									Презентація самостійної роботи-дослідження (реферату, есе)	Сума балів
Змістовий модуль № 1					Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	10	100
9	8	9	9	9	11	12	12	11		
Усього за модулем 1: 44					Усього за модулем 2: 46					

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C	задовільно	
70-74	D		
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

Робоча програма навчальної дисципліни «Культура Південно-Західної культури України». Одеса: ОНУ, 2023. 16 с.

2. Силабус курсу.

14. Рекомендована література

Основна

1. *Ab urbe condita: Урбаністичний простір Південної України в останній третині XVIII – першій половині XX ст.: збірка матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 250-й річниці м. Запоріжжя.* Запоріжжя: АА Тандем, 2020. 288 с. іл.
2. Верменич Я. Південна Україна на цивілізаційному пограниччі: [монографія] Київ : Ін-т історії України НАН України, 2015. 481 с.
3. Константинова В.М. Соціокультурні аспекти урбанізаційних процесів на Півдні України (друга половина XIX – початок XX століття). Запоріжжя, 2011. 100 с.
4. Кучерявенко І.Ф. Розвиток культури в Південній Бессарабії у XIX ст. // *Гілея: науковий вісник: Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки: Збірник наукових праць.* К., 2011. № 48 (6). С. 101-109.
5. Кушнір В. Господарсько-побутова адаптація українців південно-західного степу і Нижнього Подунав'я (друга половина XIX – перша половина XX ст.). Одеса: КП ОМД, 2012. 192 с.
6. Макаренко О. П. Культура південноукраїнського регіону. Питання міжетнічної комунікації: навч. посібник / За заг. ред. канд. пед. наук, проф. А. Г. Михайлика. Миколаїв: Вид. Прокопчук Т. Ю., 2010. 322 с.
7. *Нариси з історії освоєння Південної України XV-XVIII ст. : колективна монографія / за ред. О. Репана.* К.: К.І.С., 2020. 288с.
8. Скржинська, М. В. Античні свята в містах Північного Причорномор'я. Київ : Наш час, 2011. 303 с. (Невідома Україна).
9. Схід і Південь України: час, простір, соціум: колект. монографія: у 2 т. / відп. ред. акад. НАН України В. А. Смолій ; НАН України, Ін-т історії України. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2014. 2016. Т. 1 / [Лариса Буряк та ін.]. 2014. 377 с.
10. Петрова Н. Етнокультурна ідентичність в умовах полікультурного середовища (традиції і сучасність Одещини) // *Міжнародний діалог слов'янських спільнот Центральної і Східної Європи. Тези Міжнародної наукової конференції.* 24-25 травня 2012 року. Частина II. К., 2012. С. 222-223.

Додаткова

1. Бойко А.В. Південна Україна останньої чверті XVIII століття. Аналіз джерел. К., 2000. 308 с.
2. Дізанова А.В. Рушник у традиційній культурі етносів українського Придунав'я // *Філологічна освіта у поліетнічному просторі: регіональний досвід: Збірник наукових статей.* Ізмаїл: РВВ ІДГУ; «СМИЛ», 2013. С.264 – 267.
3. *Культура Півдня України: матеріали міжрегіональної науково-практичної конференції «Поліетнічна культура Півдня України: історичні особливості формування та сучасні проблеми розвитку» (присвяченої 70-річчю утворення Миколаївської області) / За ред. канд. пед. наук, проф. А. Г. Михайлика.* Миколаїв: ММІРЛ «Україна», 2007. 198 с.
4. Кушнір В. Народознавство Одещини: Навч. посібник. Одеса: Гермес2008. 205 с.: іл.

5. Кушнір В. Особливості декорування традиційного житла українців Буго-Дністровського межиріччя і Буджака // Народна творчість та етнографія. 2011. № 4. С. 9-13.
6. Кушнір В. Чинники трансформації календарної обрядовості українців Півдня Буджака і степового Подністров'я // Календарна обрядовість у життєдіяльності етносу. Збірка наукових праць / Матеріали міжнародної наукової конференції «Одеські етнографічні читання». Одеса, 2011. С. 223 - 228.
7. Кушнір В.Г., Петрова Н.О. Традиційна весільна обрядовість українців Одещини (20-80-ті рр. ХХ ст.). Одеса: Гермес, 2008. 256 с.
8. Наулко В. І Формування етнічного складу населення Півдня України в останній чверті ХVIII ст. – другій половині ХІХ ст. // Буков. іст.-етногр. вісник. Чернівці, 2001. Вип. 3. С. 77–78.
9. Тригуб О.Л. Художні особливості болгарського жіночого плечового одягу на Півдні України ХІХ – початку ХХ ст. // Вісник ХДАДМ. 2007. № 12. С.174 – 182.
10. Турченко Г. Ф. Південноукраїнський регіон у контексті формування модерної української нації (ХІХ – перша чверть ХХ ст.). Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2008. 342 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. <http://lib.onu.edu.ua/> - бібліотека ОНУ ім. І.І. Мечникова
2. <http://www.onu.edu.ua/ru/index.html> - сайт ОНУ ім. І.І. Мечникова
3. <http://www.ognb.odessa.ua/> - Одеська державна наукова бібліотека ім. О.М.Горького
4. <http://www.nbuv.gov.ua/> - національна бібліотека України імені В.І.Вернадського
5. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> - бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т.Шевченка
6. <http://www.filosof.com.ua/> - Інститут філософії ім Г.Сковороди
7. www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html - найвидатніші філософи світу та України
8. <http://plato.stanford.edu/> - філософська енциклопедія Станфордського університету. (англійською мовою).
9. <http://www.utm.edu/research/iep/> - філософська Інтернет-енциклопедія. (англійською мовою).
10. <http://library.tu.edu.ua> 'ТДТУ' – електронна бібліотека студента України
11. <http://www.biblioteka.uz.ua/chapter/www/> - бібліотеки України -
12. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm - культурологічна бібліотека
13. <http://www.phildep.univ.kiev.ua>. - сайт філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка
14. <http://www.ji.lviv.ua>. сайт «Незалежного культурологічного часопису "ї"»